

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

28 юни 1977 година*

По дело 11–77

с предмет запитване, отправено до Съда на основание член 177 от Договора за ЕИО от Tribunal administratif de Paris (Франция), и с което се цели получаване в спора, висящ пред този съд, между

Richard Hugh Patrick

и

Ministre des affaires culturelles,

преюдициално решение относно тълкуването на членове 52 - 54 от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н Н. Kutscher, председател, г-н А. М. Donner и г-н Р. Pescatore, председатели на състав, г-н J. Mertens de Wilmars, г-н М. Sørensen, г-н А. J. Mackenzie Stuart, г-н А. O'Keeffe, г-н G. Bosco и г-н А. Touffait, съдии,

генерален адвокат: г-н Н. Maugas,

секретар: г-н А. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

1. С определение от 3 януари 1977 г., заведено в секретариата на Съда на 25 януари 1977 г., tribunal administratif de Paris (Административният съд на Париж) е поставил пред Съда въпрос относно тълкуването на членове 52 - 54 от Договора за ЕИО относно правото на установяване.

2. Този въпрос е бил поставен в рамките на спор между френския министър на културата и един британски гражданин, който притежава диплома на архитект, издадена в Обединеното кралство от Architectural Association (Архитектурното сдружение), който е поискал в началото на 1973 г. разрешение да упражнява професията архитект във Франция.

3. По силата на член 2, параграф 2, алинея 1 от френския закон от 31 декември 1940 г. за установяване на професионално сдружение на архитектите и за регламентиране званието и професията архитект: „на гражданите от чужди страни ще бъде дадено разрешение да упражняват професията архитект във Франция при условията на

---

* Език на производството: френски.

взаимност, определени в дипломатическите конвенции и след представяне на документи равностойни на дипломата, изисквана от френските архитекти”.

4. Съгласно алинея 3 от същия параграф: „чужденците, които не са обхванати от разпоредбите на конвенция ще могат, по изключение, да получат посоченото по-горе разрешение”.

5. Министерско постановление от 22 юни 1964 г., прието в изпълнение на тази разпоредба е счело, че отговарят на условията за равностойност на документите определени в цитирания по-горе член 2, параграф 2, притежателите на дипломи издадени от цитираното по-горе Architectural Association.

6. С решение от 9 август 1973 г., исканото от заинтересуваното лице разрешение му е било отказано с мотива, че по смисъла на закона от 31 декември 1940 г., това разрешение продължава да има изключителен характер когато не съществува конвенция за взаимност между Франция и страната, от която произхожда кандидатът, и че при липса на специална конвенция с такъв предмет между държавите-членки на ЕИО и по-специално между Франция и Обединеното кралство, Договорът за създаване на Европейската икономическа общност не би могъл да я замести, тъй като членове 52 – 58 относно свободата на установяване се позовават, за осъществяването на тази свобода, на директивите на Съвета, които още не са приети.

7. Сезиран с искане за отмяна на това решение, tribunal administratif de Paris пита Съда дали „съгласно правото на Общността към 9 август 1973 г., британски гражданин е имал основание да се позовава в своя полза на ползата от правото на установяване, за да упражнява в една държава-членка на Общността професията архитект”.

8. По смисъла на член 52 от Договора, свободата на установяване включва правото на достъп до дейности като самостоятелно наети лица и тяхното упражняване „при условията определени от правото на държавата, където се извършва установяването за нейните собствени граждани.

9. Както е установил Съдът на ЕО, в решението си от 21 юни 1974 г. (Reyners, дело 2-74, Recueil, стр. 631), правилото за национално третиране представлява една от основните правни разпоредби на Общността и, доколкото препраща към съвкупност от законодателни разпоредби, ефективно прилагани от страната на страната по установяване по отношение на нейните собствени граждани, по същество, гражданите на всички останали държави-членки могат да се позовават директно на него.

10. Като определя, що се отнася до старите държави-членки и техните граждани, за края на преходния период осъществяването на свободата на установяване, член 52 налага по този начин едно задължение за точен резултат, чието изпълнение би трябвало да бъде улеснено, а не зависимо от прилагането на програма за прогресивни мерки.

11. Фактът, че тази прогресивност не е била спазена, оставя непокътнато самото задължение, след срока, предвиден за неговото изпълнение.

12. Не би могло, като аргумент срещу прякото действие на правилото за национално третиране, съдържащо се в член 52, да се изтъква обстоятелството, че Съветът е пропуснал да приеме директивите, предвидени в членове 54 или 57 или също на факта,

че някои от действително приетите директиви не са осъществили напълно целта за недискриминация, посочена в член 52.

13. В действителност, след изтичане на преходния период, директивите предвидени в главата относно правото на установяване, са станали излишни за прилагането на правилото за национално третиране, тъй като то вече е утвърдено, с пряко действие от самия договор.

14. Що се отнася до новите държави-членки и техните граждани, при липса на преходни разпоредби в Договора за присъединяване от 22 януари 1972 г. относно правото на установяване, принципът съдържащ се в член 52 е напълно ефективен от влизане в сила на посочения договор, т.е. от 1 януари 1973 г.

15. По този начин, упражняването на правото на свободно установяване не може, след 1 януари 1973 г., да бъде подчинено от една държава-членка, по отношение на гражданин на нова държава-членка, на изключително разрешение, доколкото гражданинът отговаря на условията, определени от законодателството на страната по установяване за нейните собствени граждани.

16. В това отношение, законното изискване, в различните държави-членки, що се отнася до притежаването на дипломи за достъпа до някои професии, представлява пречка за ефективното упражняване на свободата на установяване, чието премахване трябва, по смисъла на член 57, параграф 1, да бъде улеснено с директиви на Съвета, които целят взаимното признаване на дипломите, сертификатите и другите документи.

17. Все пак, обстоятелството, че тези директиви не са били още приети, не разрешава на една държава-членка да откаже реалното ползване от тази свобода на едно лице, обект на правото на Общността, когато свободата на установяване, предвидена в член 52 може да бъде гарантирана в тази държава-членка по силата, по-специално на действащи вече закони и подзаконови разпоредби.

18. Следователно, трябва да се отговори на поставения въпрос, че от 1 януари 1973 г., гражданин на една нова държава-членка, който притежава документ, признат от компетентните органи на държавата-членка по установяване като равносвален на дипломата издавана и изисквана в тази държава, има право на достъп до професията архитект и на нейното упражняване, при същите условия както гражданите на държавата-членка по установяване, без да е възможно да му бъдат поставяни допълнителни условия.

По съдебните разноски

19. Разходите, направените от френското правителство и от Комисията на Европейските общности, които представиха становища пред Съда, не подлежат на възстановяване.

20. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

СЪДЪТ,

като се произнася по въпроса, поставен пред него от tribunal administratif de Paris, с определение от 3 януари 1977 г., реши:

От 1 януари 1973 г., гражданин на нова държава-членка, който притежава документ, признат от компетентните органи на държавата-членка по установяване като равностоен на дипломата, издавана и изисквана в тази държава, има право на достъп до професията архитект и на нейното упражняване, при същите условия както гражданите на държавата-членка по установяване, без да е възможно да му бъдат поставяни допълнителни условия.

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 28 юни 1977 година.

Подписи